

[Grønning.]

Jeg har lovet det ærede Medlem Hr. Rager, hvem jeg skylder et Svar fra en anden Diskussion, ved første Lejlighed at give dette, som det ærede Medlem saa meget ønsker. Jeg skal da sige, at med den sidste Stigning i Detailpristallet ligger dette nu 5 Points over Tallet i 1929. Gaar man ud fra, at Engrospristallet for hele 1937 vil komme til at udvise en tilsvarende Stigning, vil det sige, at det danske Engrospristal har bevæget sig fra 83 i 1933 til 103 i 1937, en Stigning, som udgør 24 pCt., medens Sterlingkursen i Gennemsnit fra 1936 kun laa 23 pCt. over Pariteten.

Heraf fremgaar, at Prisstigningen, som den finder Udtryk gennem Engrospristallet, fuldstændig har tilintetgjort det, der var Devalueringens Formaal, som var dette i videst mulig Grad at fastholde Kronens daværende Købeevne paa det indenlandske Marked, samtidig med at Eksporten i Kraft af de forhøjede Vekselkurser skulde bringe et større Antal Kroner hjem. Embedsmands-udvalget hævder ganske vist, at der ved Sammenligning mellem det danske og det engelske Pristal endnu ved Udgangen af 1936 viser sig at være 5 pCt. i Behold af Devalueringens Kursstigning, idet Forskellen mellem det engelske Engrospristal i 1936 paa 83 og det danske paa 98 kun udgør 18 pCt. imod Sterlingkursens Stigning med 23 pCt. Men over for denne Betragtning kan der med god Grund gøres en meget alvorlig Indvending gældende.

Indvendingen gælder det af Udvalget anvendte Grundlag for Sammenligning. Prisstigningen i det kriseramte Landbrugsland, Danmark, sammenlignes med den Prisstigning, der har fundet Sted i to saa udprægede Højkonjunkturlande som Sverige og England. Vil man undersøge en bestemt Faktors Indvirkning under forskellige Forhold — og det er i denne Forbindelse ligegyldigt, om det er en Prisfaktor eller Vækstfaktor —, saa er det en god gammel, baade i Praksis og i Videnskab anvendt Regel, at man udelukker andre Faktorer fra at virke forstyrrende ind paa den Undersøgelse, man vil foretage. Dette er ikke sket i nærværende Tilfælde. Tværtimod har man ved at drage Sammenligning mellem to Højkonjunkturlande og et Land, hvis Hovederhverv har været hærgnet af en langvarig og dybtgaaende Krise, netop inddraget saa afgørende og forstyrrende Faktorer, at Sammenligningen i sig selv udelukker et rigtigt Resultat.

Er det noget, der er sikkert, og som man kan regne med, er det dette, at under en Højkonjunktur trækker den ene Vare den

anden med op i Pris, hvorved en almindelig Prisstigning befordres. Og omvendt — under en Lavkonjunktur, hvor svigtende Købeevne gør sig gældende, vil Prisbevægelsen naturligvis tendere nedad. Denne Tendens har Valutacentralens Prisstigning let overvundet, den har yderligere absorberet Sterlingkursens Stigning og er videre paa Vej deropover. At Prisstigningen ikke udelukkende skyldes Valutacentralen, er kendt af alle; der er flere andre Aarsager. Men at Systemet som saadant er stærkt medvirkende, turde være uden for enhver Diskussion. Det har tilvejebragt et Prisniveau, som rummer en alvorlig Fare for Samfundsøkonomien, idet det vil medføre Lønkrav, som ikke kan honoreres under en muligvis hurtigt tilbagevendende nedadgaaende Konjunktur.

Anden Næstformand (Ulrich): Det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch har Ordet for en kort Bemærkning.

Hartvig Frisch: Efter at vi nu af det ærede Medlem Hr. Grønning har faaet at vide, at hans Beregninger angaaende de større Brug støtter sig paa ganske de samme Oplysninger vedrørende Rentabiliteten, og at der virkelig er en betydelig større Rentabilitet for de større Brug i de Aar, der ligger til Grund for Beregningerne, men at Underskuddet har været saa formidabelt, som af det ærede Medlem angivet, saa kan jeg vel blive fuldt enig med det ærede Medlem om, at vi deraf kan slutte, at det maa være en ganske overordentlig uøkonomisk Driftsform, og jeg haaber, at vi senere paa Grundlag af de af det ærede Medlem fremførte Tal maa kunne faa Tilslutning til de mange Tanker, som vi fra vor Side har fremført angaaende denne Form.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Rager har Ordet for en kort Bemærkning.

Rager: Det ærede Medlem Hr. Grønning benyttede Lejligheden nu til at forsvare de Udtalelser, han fremsatte i et tidligere Møde, og som findes refereret paa Sp. 747. Jeg vil gerne bringe i Erindring for dem, der hører paa Diskussionen her, hvad det var, det ærede Medlem sagde ved den Lejlighed. Det ærede Medlem fortalte dengang, at Systemet med Valutacentralen havde medført, at alle vore Forbrugsvarer var steget saadan i Pris, at der efter hans Købmands Udtalelser er nogle Varer, der er steget med 50 pCt. og andre med 100 pCt., og siger, at naar det skal være Resultatet,